

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea aprilie – septembrie 2023**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1030

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul**
- b) **Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul**
- c) **Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul**

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Examinarea hotărârilor redactate de candidat permite concluzia că acesta posedă o bună capacitate analitică, fiind preocupat de identificarea și prezentarea aspectelor relevante ale proceselor. Analiza realizată de candidat surprinde aspectele importante ale problematicei juridice a cauzelor, transpunerea lor în motivare având, în mod obișnuit, claritate și rigoare.

Atunci când, în unele procese, se ridică probleme de drept multiple și /sau complexe, candidatul reușește, cel mai adesea, să conducă bine argumentația, oferind analize echilibrate și pertinente. Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, dar care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes.

Comisia remarcă, în cazul candidatului, preocuparea acestuia de a oferi analize îndeajuns de cuprinzătoare, care să fundamenteze un act de judecată de bună calitate.

În ce privește capacitatea de sinteză, se constată, sub aspectul redării istoricului cauzei, al cererilor de apel sau recurs ori al întâmpinărilor, că în destule cazuri candidatul preferă soluția facilă a preluării textuale, între ghilimele, a considerentelor hotărârilor atacate, deși un efort de sinteză a acestora, care să păstreze în propria hotărâre doar acele considerente care s-ar dovedi relevante în raport cu problematica dedusă judecătii în calea de atac, ar fi fost mai oportun (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 1, 4 și 30 selectate de Comisie; de asemenea, hotărârea nr. 3 selectată de candidat, în care considerentele primei instanțe și ale deciziei de casare sunt redade amplu, fără o minimă intervenție din partea candidatului; la fel, hotărârile nr. 7, 8 și 10 selectate de candidat).

Aceeași este uneori situația și cu privire la prezentarea sintetică a cererilor sau întâmpinărilor părților, candidatul optând pentru preluări ample ale acestora, insuficient sintetizate și sistematizate, ceea ce face ca în cuprinsul prezentării să se regăsească uneori detalieri excesive sau formulări deficitare (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr.30 selectată de Comisie, unde motivele de recurs sunt redade amplu, deși s-ar fi impus o prezentare mai sintetică și selectivă a lor).

În hotărârile pronunțate în recurs sunt uneori redade amplu, prin preluări integrale, inclusiv acele motive ale cererii de chemare în judecată ori considerente din hotărârile instanțelor fondului care se referă la componenta factuală a cauzei, deși sub aspectul soluționării recursului aceasta nu prezintă întotdeauna relevanță (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 7 selectată de Comisie).

În ce privește însă motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac soluționată, aspectele de interes juridic ale cauzei sunt prezentate adecvat, obținându-se un bun echilibru între componenta analitică a hotărârilor și cea de sinteză.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

b) Coerența în exprimare

La calitatea juridică a hotărârilor redactate de candidat contribuie faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția tind să beneficieze, în mod obișnuit, de coerență. Înălțuirea argumentelor este, de obicei, bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată, în multe cazuri, este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuintate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicii juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul oferă, de regulă, o bună succesiune a argumentelor, subordonată unei prezentări a problematicii juridice care să înlesnească înțelegerea rațiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Totuși, sunt situații în care coerența exprimării și liniaritatea raționamentului juridic suferă într-o anumită măsură (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.18 selectată de Comisie, pagina 6, par. 2 și hotărârea nr.28 selectată de Comisie, pagina 9, ultim alineat, în cuprinsul căreia exprimarea și modalitatea de prezentare a argumentelor nu au suficientă coerență, frazele fiind mai lungi sau elaborate cu mai puțină atenție).

Coerența frazelor este, uneori, afectată de utilizarea greșită a virgulelor, prin acesta fiind afectată cadența exprimării, deci cursivitatea expunerii.

În multe dintre hotărârile pronunțate în recurs candidatul folosește, în introducerea propriei motivări, câteva fraze standard privitoare la particularitățile căii de atac a recursului, deși, raportat la aspectele juridice ale anumitor procese, ele nu se justifică întotdeauna (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 2, 4, 7 și 30 selectate de Comisie). Prin aceasta, coerența argumentației are de suferit, nevăzându-se rațiunile pentru care o asemenea întregire a motivării trebuie realizată.

Coerența hotărârilor este uneori afectată de faptul că, astfel cum Comisia a mai arătat într-un alt context, istoricul cauzei, precum și menționarea motivelor de apel sau recurs, sunt redactate prin preluări integrale, nesistematizate și insuficient structurate, deși acestea se referă uneori la chestiuni de fapt sau de drept care nu prezintă utilitate în planul soluționării căii de atac (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 1, 4 și 30 selectate de Comisie).

Punctaj acordat: 8,00 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea

completă a raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuințat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii și la comprehensibilitatea acesteia.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Uneori, însă, firul logic al hotărârii nu este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că nu se reușește de către candidat respectarea, în mod obișnuit, a standardelor de motivare a unei hotărâri judecătorești.

Uneori, claritatea argumentației este afectată de folosirea unor fraze mai lungi sau de gruparea în exces a unor alegații sau argumente în cadrul aceleiași fraze, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 2 selectată de candidat, pagina 9, pa. 5 : „, *Astfel, Curtea apreciază că cesiunea de creanță de care s-a prevalat această reclamantă, susținând (și probând de altfel) calitatea sa de cesionară (calitate necontestată de Curte) nu produce efecte în privința unei creanțe fiscale viitoare a contribuabilului față de organul fiscal. Astfel, Curtea arată că potrivit art 30 alin 1 din codul de pr fiscală 2003 (1) Creanțele principale sau accesorii privind drepturi de rambursare sau de restituire ale contribuabililor, precum și sumele afectate garantării executării unei obligații fiscale pot fi cesionate numai după stabilirea lor potrivit legii. Or, în cazul de față cesiunea de creanță (din data de 19.11.2008) a intervenit înaintea soluționării decontului de TVA cu sume negative cu opțiune de rambursare, fiind recunoscut TVA solicitat la rambursare doar la data de 28.11.2008 prin emiterea raportului de inspecție fiscală nr./28.11.2008 pentru C..... SRL. ”*

Unele exprimări sunt, prin redundanță, inadecvate, precum în hotărârea nr. 29 selectată de Comisie, în care, la fila 1, se arată că : „*prin încheierea de suspendare din data de (...)tribunalul a suspendat judecarea cauzei ..* ”

Punctaj acordat: 8,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din

urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

Uneori însă, candidatul omite să-și detalieze raționamentul ori să prezinte unele aspecte relevante în înțelegerea unei anumite soluții dispuse de instanță (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 4 selectată de Comisie, care la pag. 9, par. 2, în care candidatul face referire doar la incidența deciziei Î.C.C.J, fără a analiza în mod concret critica de nelegalitate invocată cu privire la pretinsa aplicare greșită a normelor de drept material : *„Relativ la motivul de casare invocat de către recurenta reclamantă prin cererea sa de recurs, respectiv cel prevăzut de art 488 pct 8 cod pr civilă, Curtea reține că acest motiv de recurs este circumscris unei critici privind raționamentul instanțelor de fond care, deși au recurs la textele de lege aplicabile speței, fie le-au încălcat, în litera sau spiritul lor, adăugând sau omițând unele condiții pe care textele nu le prevăd, fie le-au aplicat greșit cauzei dedusă lor spre analiză. Normele de drept substanțial cu incidență în cauză sunt cele cuprinse în materia circulației imobilelor, respectiv art. 5 alin 2, Titlul X legea nr. 247/2005 și cele privind executarea obligației de către debitor și îndreptățirea creditorului de a obține întocmai executarea în natură a obligației – art. 1073, art. 969 Cod civil 1964, dar și soluția asupra recursului în interesul legii pronunțată de ÎCCJ prin Decizia nr. 12/08.06.2015. ”*

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, comisia constată că, uneori, fără o minimă prelucrare, candidatul reproduce întocmai conținutul răspunsurilor la interogatoriu, ca de exemplu, hotărârea nr. 28 selectată de Comisie, pagina 13, par.1 : *„Astfel, Curtea constată că la întrebarea nr. 1, apelantul pârât a răspuns nu s-a pus problema unui împrumut, la întrebarea nr. 6 a răspuns Nu. Nu am solicitat niciun împrumut. Datele financiare au fost discutate de la început, la întrebarea nr 9 apelantul pârât a răspuns Nu. Actele adiționale s-au semnat în contextul în care reclamantul a spus că cunoaște o persoană interesată să participe la investiție și că are nevoie de un contract în care să fie parte, iar la întrebarea nr 10 a răspuns restituirea împrumutului urma să se facă după construirea și vânzarea imobilului din str Reclamantul trebuia să primească minim 3 milioane de euro. ”*

Punctaj acordat: 8,50 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță. Considerentele au, în cele mai multe dintre hotărâri, suficientă coerență și claritate, îngăduind identificarea raționamentului care sprijină soluția cuprinsă în dispozitivul hotărârii și înțelegerea argumentelor de fapt și /sau drept pe care soluția se întemeiază.

Expunerea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Există, însă, și situații în care unele exprimări nu sunt îndeajuns de clare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 2 selectată de Comisie, pagina 12, par.4 : *„Totodată, observă că*

susținerile recurenteii pârâte conform cărora plata efectuată de Ministerul de Justiție ar fi o plată nedatorată și că, în realitate, persoanele chemate în garanție ar avea evidența sumelor recuperate, nu pot fi reținute ca motive care să conducă la admisibilitatea în principiu a cererii de chemare în garanție formulate.” Comisia constată ca fraza nu are suficientă claritate, neprecizându-se, în concret, argumentele care au condus la această concluzie.

Uneori, claritatea juridică a argumentației este într-o oarecare măsură afectată de faptul că nu sunt suficient sintetizate și sistematizate motivele de apel sau recurs ori întâmpinările, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 2 selectată de candidat).

Și în ceea ce privește indicatorul de față, coerența și claritatea hotărârilor din punct de vedere al logicii juridice sunt uneori afectate de obiceiul candidatului de a recurge la preluări brute, insuficient adaptate la particularitățile căii de atac soluționate, ale elementelor de istoric al cauzelor cuprinse în hotărârile atacate, mai ales cu privire la considerentele hotărârilor instanțelor inferioare.

Punctaj acordat: 8,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate și care încarcă în mod inutil hotărârea judecătorească, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, care, deși sunt nerelevante, sunt menționate în hotărâre, în motivarea propriei soluții candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia constată că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecății.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, înțelege că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Punctaj acordat: 10 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, referiri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 1 selectată de candidat; hotărârea nr.2 selectată de candidat ; hotărârea nr. 18 selectată de Comisie; hotărârea nr. 22 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada de timp supusă evaluării, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, fără ca acestea să fie excesive. Trebuie menționat că în aceeași perioadă candidatul a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

V.PUNCTAJ TOTAL – 87,50 puncte

Data: 18.08.2023

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

judecăto

judecător }

prof.univ.